

ВПЛИВ ТИСКУ НА СПЕКТР ЯДЕРНОГО КВАДРУПОЛЬНОГО РЕЗОНАНСУ В InSe

В.О. Хандожко, А.П. Саміла

Кафедра радіотехніки та інформаційної безпеки,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці, 58012, E-mail: asound@ukr.net

Досліджувалась залежність спектру ЯКР ^{115}In в InSe від тиску вздовж оптичної вісі c . Ізотоп ^{115}In володіє ядерним спіном $I=9/2$ і тому для ЯКР є 4 спінових переходи, середні частоти яких мають відношення 1:2:3:4. Для спостереження обрано інструментально зручний третій перехід ($\pm 5/2 \leftrightarrow \pm 7/2$) з частотою $\approx 30,85$ МГц. Через наявність політипії спектри ЯКР в InSe є досить складними (рис.1,а).

При збільшенні тиску в напрямку c до 300 кГ/см^2 . спостерігається

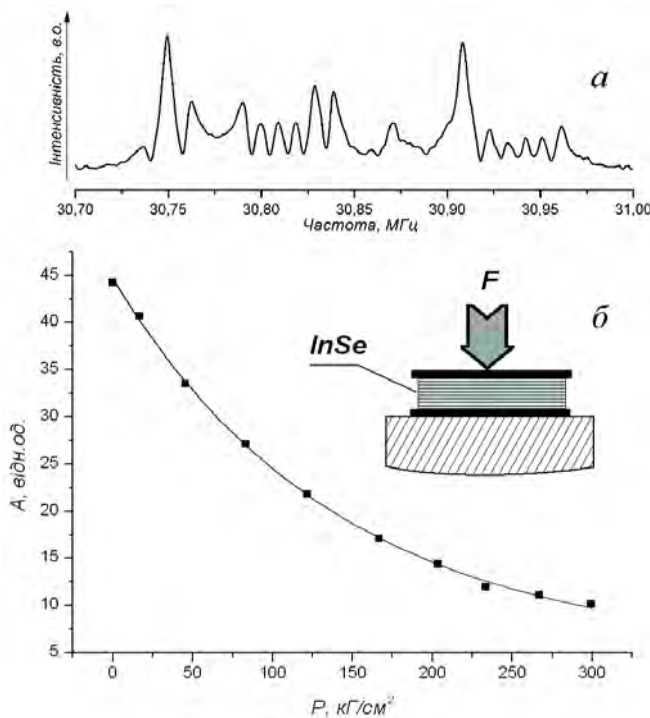

Рис.1.

ослаблення інтенсивності резонансного спектру. Характерним при зменшенні інтенсивності окремих ліній є незмінність форми спектру, що вказує на відсутність структурних перетворень в цьому інтервалі тисків. Для спостереження ЯКР використано імпульсну методику з Фур'є - перетворенням сигналу спінової індукції. В якості зразка використовувався пакет шаруватого кристалу розмірами $8 \times 7 \text{ мм}^2$ і товщиною $1,5 \text{ мм}$, затиснутий між двома жорсткими пластинами (вставка на рис.1,б). Тиск розраховувався виходячи з діючої сили на площу пакета шаруватого матеріалу. На рис.1,б наведено зміну інтегральної інтенсивності спектру ЯКР від прикладеного тиску при постійній температурі $25 \text{ }^\circ\text{C}$. Крива залежності задовільно описується експоненційною функцією.

Послаблення інтенсивності резонансного сигналу можна пов'язати з утворенням множини дефектів з ростом тиску на кристал. Повернення спектру до вихідної інтенсивності після зняття тиску вказує на можливість застосування напівпровідникового кристалу InSe для давача тиску.